

Phần I: Đọc hiểu (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau:

TỔ QUỐC NHÌN TỪ BIỂN

"Nếu Tổ quốc đang bão giông từ biển
Có một phần máu thịt ở Hoàng Sa
Ngàn năm trước con theo cha xuống biển
Mẹ lên rừng thương nhớ mãi Trường Sa

Đất Tổ quốc khi chập chờn bóng giặc
Các con nằm thao thức phía Trường Sơn
Biển Tổ quốc chưa một ngày yên ả
Biển cần lao như áo mẹ bạc sờn

Nếu Tổ quốc hôm nay nhìn từ biển
Mẹ Âu Cơ hẳn không thể yên lòng
Sóng lớp lớp đè lên thêm lục địa
Trong hồn người có ngọn sóng nào không."

(Trích "Tổ quốc nhìn từ biển" - Nguyễn Việt Chiến, Trại
viết Văn nghệ Quân đội, Hạ Long 4-2009)

Chú thích:

(*) Nguyễn Việt Chiến yêu thơ và làm thơ từ rất sớm, cổ thơ in ở các báo Trung ương từ năm lớp 9 khi đang theo học tại trường Chu Văn An, năm 1969. Nhà thơ từng có 4 năm tham gia cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước.

Trả lời câu hỏi:

Câu 1 (0,5 điểm): Xác định thể thơ của đoạn trích trên.

Câu 2 (0,5 điểm): Truyền thuyết nào được nhắc đến trong đoạn trích trên?

Câu 3 (1,0 điểm): Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong câu thơ sau:

"Biển cần lao như áo mẹ bạc sờn"

Câu 4 (1,0 điểm): Tình cảm của tác giả được thể hiện trong đoạn trích là gì?

Câu 5 (1,0 điểm): Từ đoạn trích trên em hãy nêu trách nhiệm của bản thân trong việc bảo vệ biển đảo quê hương.

Phần II: Viết (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm): Viết đoạn văn (khoảng 150 chữ) phân tích khổ thơ:

*"Nếu Tổ quốc hôm nay nhìn từ biển
Mẹ Âu Cơ hẳn không thể yên lòng
Sóng lớp lớp đè lên thêm lục địa
Trong hồn người có ngọn sóng nào không."*

Câu 2 (4,0 điểm):

Tuổi học trò vốn hồn nhiên, trong sáng, nhưng đâu đó vẫn tồn tại những mâu thuẫn và xung đột. Em hãy viết bài văn trình bày suy nghĩ của em về vấn đề này trong môi trường học đường hiện nay.

----- **HẾT** -----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị coi thi không giải thích gì thêm.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT ĐỀ THI VÀO 10 NĂM HỌC 2026 - 2027

MÔN NGỮ VĂN – LAI CHÂU

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
Đọc hiểu	Câu 1. (0,5 điểm)	- Thể thơ: 8 chữ
	Câu 2. (0,5 điểm)	- Truyền thuyết được nhắc là: Con Rồng, cháu Tiên
	Câu 3. (1,0 điểm)	- Hình ảnh “biển cần lao” được so sánh với “áo mẹ bạc sờn”. - Tác dụng: + Giúp câu thơ được diễn đạt thêm sinh động, hấp dẫn. + Làm nổi bật sự vất vả, nhọc nhằn của biển đảo quê hương qua bao năm tháng. + Qua đó thể hiện tình yêu thương, niềm xót xa và sự trân trọng của tác giả đối với biển đảo Tổ quốc.
	Câu 4. (1,0 điểm)	- Tình cảm của tác giả được thể hiện trong đoạn trích là: + Tình yêu tha thiết, sâu nặng đối với Tổ quốc và biển đảo quê hương. + Niềm tự hào về chủ quyền biển đảo Việt Nam. + Sự lo lắng, trăn trở trước những hiểm họa xâm phạm chủ quyền biển đảo. + Đồng thời thể hiện ý thức trách nhiệm bảo vệ chủ quyền thiêng liêng của đất nước.
	Câu 5. (1,0 điểm)	- Trách nhiệm trong việc bảo vệ biển đảo quê hương: + Tìm hiểu và nâng cao hiểu biết về chủ quyền biển đảo Việt Nam. + Bồi dưỡng lòng yêu nước và ý thức tự hào dân tộc. + Có ý thức giữ gìn môi trường biển sạch đẹp. + Ra sức học tập, rèn luyện để góp phần xây dựng và bảo vệ đất nước trong tương lai.
Viết	Câu 1. (2,0 điểm)	1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận 2. Thân đoạn - Nỗi lo thương của lịch sử. - Lời thức tỉnh trách nhiệm thời đại:
		+ Hình ảnh "sóng lớp lớp đè lên thềm lục địa" phản ánh trực diện hiểm nguy mà Tổ quốc đang phải đối mặt. + Lời tự vấn "Trong hồn người có ngọn sóng nào không?" là lời cảnh

	tình lòng người trước vận mệnh quốc gia, thúc giục mỗi cá nhân phải có trách nhiệm, không được thờ ơ, vô cảm. - Một số đặc sắc về nghệ thuật: + Sử dụng linh hoạt các biện pháp tu từ: câu hỏi tu từ, ... + Giọng thơ tha thiết, suy tư, giàu cảm xúc, ... + Hình ảnh thơ giàu ý nghĩa. 3. Kết đoạn: Tổng kết vấn đề nghị luận
Câu 2. (4,0 điểm)	1. Mở bài: Giới thiệu chung vấn đề nghị luận 2. Thân bài - Giải thích: Mâu thuẫn, xung đột học đường là gì? Là những bất đồng về quan điểm, xích mích trong giao tiếp, lối sống giữa các học sinh, dẫn đến căng thẳng về tâm lý hoặc bùng nổ thành hành vi bạo lực. - Biểu hiện: + Học sinh nói xấu sau lưng, cô lập bè phái (bạo lực lạnh), cãi vã, thậm chí là xô xát, đánh nhau ngay trong hoặc ngoài cổng trường. + Không chỉ vậy, học sinh còn "bóc phốt", lăng mạ, lôi kéo đám đông vào công kích nhau trên các nền tảng mạng xã hội (Facebook, TikTok...). - Nguyên nhân: + Tâm lý lứa tuổi dậy thì có nhiều biến đổi, cái tôi quá lớn, thích thể hiện bản thân nhưng lại chưa đủ chín chắn để kiểm soát cảm xúc. + Sự bốc đồng, kỹ năng giải quyết vấn đề bằng đối thoại còn hạn chế; dễ bị kích động bởi những lý do rất nhỏ. + Cha mãi mê kiếm sống hoặc quá nuông chiều, thiếu sự lắng nghe, chia sẻ và định hướng giáo dục nhân cách cho con. + Các bộ phim bạo lực, những tư tưởng tiêu cực trên không gian mạng dễ bủa vây và tiêm nhiễm vào nhận thức của các em. - Hậu quả + Đối với nạn nhân: Bị tổn thương nặng nề về thể xác và tinh thần; nảy sinh tâm lý sợ hãi, chán học, trầm cảm, suy giảm nghiêm trọng chất lượng học tập.

		+ Đối với người gây ra xung đột: Phải đối mặt với các hình thức kỷ luật của nhà trường, sự lên án của xã hội, và nghiêm trọng hơn là làm lệch lạc nhân cách trong tương lai. + Đối với môi trường học đường và xã hội: Làm mất đi vẻ đẹp thiêng liêng của tình bạn tuổi học trò; biến trường học từ nơi an toàn thành nơi đầy bất an; gây lo lắng cho phụ huynh và thầy cô. - Giải pháp: + Về phía bản thân mỗi học sinh: Phải học cách lắng nghe, hạ thấp cái tôi, rèn luyện kỹ năng kiềm chế sự tức giận. Khi có mâu thuẫn, cần tìm đến sự trợ giúp của người lớn thay vì tự giải quyết bằng bạo lực. + Về phía nhà trường: Cần tăng cường các hoạt động tham vấn tâm lý học đường; tổ chức các buổi ngoại khóa về kỹ năng sống, tình bạn đẹp; có biện pháp răn đe, giáo dục nghiêm khắc nhưng nhân văn. + Về phía gia đình: Bố mẹ cần là người bạn đồng hành, thường xuyên tâm sự để thấu hiểu những thay đổi tâm sinh lý của con, thay vì chỉ áp đặt bằng đòn roi hay điểm số. <i>HS lấy dẫn chứng minh họa phù hợp</i> 3. Kết bài: Tổng kết vấn đề nghị luận
--	--	--